

Emri i Lëndës : Makroekonomi							
Kodi	Tipi	Semestri	Leksione (orë/javë)	Seminare (orë/javë)	Lab (orë/javë)	Kredite	ECTS
EMS 216	B	Pranverë	3.00	1.00	0.00	3.50	5.00
Lektori		Kriselda Gura, MSc					
Asistenti							
Gjuha e kursit		Anglisht					
Niveli i lëndës		Bachelor					
Përshkrimi		Ky kurs i njej studentët me parimet dhe teoritë bazë makroekonomike. Fokusi është në të kuptuarit e funksionimit të tre tregjeve të një ekonomie moderne: tregu i mallrave, tregu i parasë dhe tregu i punës. Qëllimi është të mësojmë se si të mendojmë në mënyrë kritike për ekonominë duke përdorur mjete formale si modelet algjebrike dhe statistikore. Qëllim tjetër kryesor është të zotërojmë idetë themelore ekonomike dhe funksionimin e ekonomisë në shkallë kombëtare. Prodhimi, shpërndarja dhe konsumi i mallrave dhe shërbimeve, procesi i shkëmbimit, roli i qeverisë, të ardhurat kombëtare dhe shpërndarja e tyre, PBB, funksioni i konsumit, funksioni i kursimeve, shpenzimet për investime, parimi i shumëzuesit dhe ndikimi i shpenzimeve të qeverisë në të ardhura dhe prodhim janë koncepter kryesore ku fokusohet kjo lëndë. Analiza e politikës monetare, duke përfshirë sistemin bankar dhe sistemin e rezervës federale është gjithashtu pjesë integrale e lëndës.					
Objektivat		Objektivat kryesore:Të shpjegojmë parimet thelbësore ekonomike, shqetësimet kryesore makroekonomike dhe të dimë si të llogariisim treguesit bazë makroekonomikë. Të shpjegojmë parimet thelbësore ekonomike që qëndrojnë në themel të funksionimit të tregut të mallrave, tregut të parasë dhe tregut të punës në një ekonomi moderne. Analizimi i mekanizmave dhe kanaleve përmes të cilave politikat fiskale dhe monetare ndikojnë në makroekonominë e një vendi. Vlerësimi dhe sintetizimi i debateve aktuale ekonomike mbi ndërhyrjen e politikave makroekonomike. Përdorimi i modele të thjeshta makroekonomike për të analizuar një ekonomi dhe për të nxjerrë efektet e goditjeve ekzogjene në prodhimin, punësimin dhe nivelin e çmimeve. Shpjegimi i perspektivave të ndryshme në makroekonomi.					
Konceptet Kryesore		kursime investime politik monetare politike fiskale infacion papunesi					
Programi i Lëndës							
Java	Tema						
1	Kapitulli 1- Politika dhe Praktika e Makroekonomisë. Cilat janë planet tuaja për karrierë pas diplomimit? Shumë faktorë përtej notave tuaja dhe zgjedhja e fushes kryesore ndikon në rrugën përfundimtare që merrni. Kur të mbaroni universiteitn, a do të ketë punë të shumta apo do të ketë një shkallë të lartë papunësie (siç ndodhi pas recesioni 2007-2009) qe e bëjnë sfidë gjetjen e nje pune? A do të rriten çmimet e përgjithshme me shpejtësi, kështu që do t'ju duhen më shumë para për të paguar shpenzimet tuaja vitin e ardhshëm? A ndikon rënia e dollarit amerikan ne shtrenjtimin e udhëtimeve jashtë vendit? Nëse ju shqetësoheni për deficitin aktual të tartë të buxhetit të qeverisë, cfare do beni? Mishkin. F.S (2019). Makroekonomia: Politika & Praktika. Pearson 2019.Edicioni i Fundit, Faqe 1-15.)						
2	Kapitulli 2- Matja e të dhënave makroekonomike. Në këtë kapitull ne shqyrtojmë se si ekonomistët përcaktojnë dhe masin të dhënat më të rëndësishme në makroekonomi, fusha kritike për të kuptuar plotësisht makroekonomia. Në këtë kapitull, ne do të shqyrtojmë pyetjet e mëposhtme: Si të bëjmë matja e aktivitetit ekonomik dhe konkretisht e PBB, një masë e gjerë të aktivitetit ekonomik? Cilët janë komponentët kryesorë të produktit të brendshëm bruto? Si e matim inflacionin dhe a na tregon ai se sa shpejt po rritet kostoja e jetesës? Çfarë është papunësia dhe si ta masim atë? Cilat janë normat e interesit dhe cilat masa të normave të interesit janë më të rëndësishmet në makroekonomi? (Mishkin. F.S.(2019).Makroekonomia:Politika & Praktika. Pearson 2019. Faqe 18-43)						

3	Kapitulli 3 - Prodhimi Agregat dhe Produktiviteti: Ky kapitull ofron një kornizë për të kuptuar prodhimin në përgjithësi (agregate) ekonomi. Pas shqyrtimit të faktorëve themelorë të prodhimit, ne do shikojmë se çfarë përcakton çmimet e tyre dhe të ardhurat që gjenerojnë, si dhe ato pjesë e të ardhurave kombëtare. (Mishkin. F.S.(2019). Makroekonomia: Politika & Praktika. Pearson 2019. Edicioni i Fundit. Faqe 47-65.)
4	Kapitulli 4 - Kursimi dhe investimi në një ekonomi të mbyllur dhe të hapur. Perspektiva afatgjatë në të cilën ndodhen pagat dhe çmimet fleksibël. Do të shohim se kursimi më i ulët çon në investime më të ulëta, duke ngadalësuar rritjen e stokun e kapitalit dhe në të vërtetë duke i bërë shtetet më të varfëra në të ardhmen. Ne gjithashtu do të shikojmë që kursimet më të ulëta çojnë në huamarrje më të madha nga të huajt, duke kërkuar borxhe në të ardhmen, pagesa këto që ulin pasurinë kombëtare. (Mishkin. F.S.(2019). Makroekonomia: Politika & Praktika. Pearson 2019. Edicioni i Fundit. Faqe 67-100.)
5	Kapitulli 5 - Paraja dhe Inflacioni. Në këtë kapitull, do të shohim se ritmi i rritjes së sasisë së parasë shpjegon inflacionin në afat të gjatë - kur çmimet përshtaten plotësisht në një nivel ekuilibri - por jo shumë mirë në afat të shkurtër. Ne e fillojmë kapitullin duke zhvilluar përkufizime të sakta të parasë dhe duke përshkruar se si maten aktualisht paratë në qarkullim. Më pas shqyrtojmë lidhjen ndërmjet paratë, inflacionin dhe normat e interesit, dhe më pas diskutojmë kostot e inflacionit për familjet dhe bizneset. (Mishkin. F.S. (2019). Makroekonomia: Politika & Praktika. Pearson 2019. Edicioni i Fundit. Faqe 102 -141)
6	Kapitulli 6 - Burimet e Rritjes dhe Modeli Solow. Ne e fillojmë kapitullin duke ekzaminuar kontabilitetin e rritjes, i cili bazohet në funksionin e prodhimit që kemi diskutuar në kapitujt e mëparshëm dhe kufizimet e tij. Më [as shikojmë përtej modelit Solow në kapitullin vijues për të parë më në detaje rolin e teknologjisë në nxitjen e rritjes ekonomike të një vendi. (Mishkin. F.S.(2019). Makroekonomia: Politika & Praktika. Pearson 2019. Edicioni i Fundit. Faqe 144 - 174)
7	Kapitulli 7 - Drejtuesit e Rritjes: Teknologjia, Politika dhe Institucionet. Në kapitullin e fundit, ne përdorim modelin Solow për të shqyrtuar rolin e akumulimit të kapitalit në përcaktimin pse disa vende kanë përjetuar rritje të lartë ekonomike, ndër kohë që të tjerët nuk janë rritur fare, duke i lënë qytetarët e tyre të zhytur në varfëri të thellë. Pyetja thelbësore që behet: Pse kapitali dhe produktiviteti rriten me ritme të shpejta në disa vende por jo në të tjera? Për t'u përgjigjur kësaj pyetjeje, ne e fillojmë kapitullin duke diskutuar se si ndryshon teknologjia nga inputet konvencionale të prodhimit të kapitalit dhe punës, të cilat i diskutuar në kapitullin e mëparshëm. Më pas do të shqyrtojmë politikën për të nxitur rritjen e produktivitetit, si p.sh ndërtimin e infrastrukturës fizike (rrugët dhe portet), rritjen e njohurive dhe aftësive të punëtorëve dhe ofrimin e stimulujve për të stimuluar kërkimin dhe zhvillimin. Ne gjithashtu do të eksplorojmë pse grupet e duhura të institucioneve bazë—përfshirë të drejtat pronësore dhe një sistemi ligjor efektiv —është kyç për arritjen e rritjes së lartë të kapitalit dhe produktivitetit, dhe si rrjedhim rritja ekonomike. (Mishkin. F.S.(2019). Makroekonomia: Politika & Praktika. Pearson 2019. Edicioni i Fundit. Faqe 175 - 196)
8	Midterm
9	Kapitulli 8 - Ciklet e Biznesit. Ky kapitull paraqet karakteristikat e cikleve të biznesit dhe të vendit, përvojat me ta gjatë 150 viteve të fundit. Ne do të eksplorojmë të dhënat ekonomike që qëndrojnë në themel të ciklit të biznesit, siç është produkti i brendshëm bruto dhe norma epapunësisë . Së fundi, ne prezantojmë dy shkolla të mendimit ekonomik, Keynesian dhe modeli klasik ekonomik, të cilat kanë pikëpamje të ndryshme për mënyrën se si duhet të përgjigjen qeveritë ndaj ciklet të biznesit. Në kapitujt e mëvonshëm, ne do të zhvillojmë një teori të cikleve të biznesit dhe një modeli ekonomik për të shpjeguar këto ndryshime të qasje. (Mishkin. F.S (2019). Makroekonomia: Politika & Praktika. Pearson 2019. Edicioni i Fundit. Faqe 200-220)
10	Kapitulli 9 - Kurba IS-Në këtë kapitull qëllimi është të kuptojmë agregatin e kërkesës, kurba IS, e cila përshkruan marrëdhënien ndërmjet normave reale të interesit dhe prodhimit agregat kur tregu për mallra dhe shërbime (më thjesht i referuar si tregu i mallrave) është në ekuilibër. Ne fillojmë duke nxjerrë kurbën IS dhe më pas vazhdojmë duke shpjeguar cilët faktorë shkaktojnë zhvendosjen e kurbës IS. Duke kuptuar kurbën IS, ne mund të shqyrtojmë pse tkurrja ekonomike gjatë Depresionit të Madh ishte kaq e thellë dhe se si ndikoi paketa stimuluese fiskale e vitit 2009 në ekonomi. Pastaj në kapitujt e mëvonshëm, ne përdorim kurbën IS për të kuptuar rolin e politikave monetare dhe fiskale në luhatjet ekonomike. (Mishkin. F.S (2019). Makroekonomia: Politika & Praktika. Pearson 2019. Edicioni i Fundit. Faqe 222-238)

11	Kapitulli 10- Politika Monetare-Modeli afatshkurtër i ekonomisë agregate që po ndërtojmë hap pas hapi do të na lejojë të analizojmë se si vendimet e politikës së një banke qendrore ndikojnë në ekonomi. Ky kapitull fillon duke shpjeguar pse politikëbërësit monetarë vendosin që normat e interesit të rriten kur inflacioni rritet, duke çuar në një marrëdhënie pozitive midis normave reale të interesit dhe inflacioni, i cili quhet kurba e politikës monetare (MP). Pastaj duke përdorur kurbën MP me kurbën IS që zhvilluam në kapitullin e mëparshëm, nxjerrim agregatin e kurbës së kërkesës, një element kyç në modelin e kërkesës agregate/ofertës agregate kuadri i përdorur në pjesën tjetër të këtij libri për të diskutuar luhatjet ekonomike afatshkurtra. (Mishkin. F.S.(2019). Makroekonomia: Politika & Praktika. Pearson 2019.Edicioni i Fundit. Faqe 240-266)
12	Kapitulli 14 - Sistemi Financiar dhe Rritja Ekonomike - Këtu shqyrtojmë rolin që luan sistemi financiar në ekonomi në këtë dhe në atë kapitulli vijues. Ky kapitull fokusohet në periudhën afatgjatë, pra në çfarë roli luan financiar sistemi në nxitjen e rritjes ekonomike. Ai diskuton pse një sistem financiar që funksionon mirë është një kusht kyç për rritje të lartë ekonomike. Kapitulli vijues fokusohet në periudhën afatshkurtër, domethënë shikon se çfarë ndodh kur sistemi financiar papritur ndalon së punuari mirë, gjë që mund të shkaktojë një tkurrje të mprehtë të aktivitetit ekonomik. Ne e fillojmë këtë kapitull duke përshkruar fillimisht rolin e sistemit financiar në kanalizimin e fondeve në ekonomi. Më pas, ne përshkruajmë dy llojet e problemeve të informacionit që mund të ndërhyjë në rrjedhën e fondeve në sistemin financiar, dhe rolin e bankave dhe qeverive në zgjidhjen e këtyre problemeve. Mjetet që ne zhvillojmë për ta kryer këtë analiza do të jetë gjithashtu blloqe ndërtimi për diskutimin e krizave financiare në kapitullin vijues. Së fundi, ne shqyrtojmë dëshminë empirike të një lidhjeje midis një sistemi financiar që funksionon mirë dhe një ekonomie të shëndetshme. (Mishkin. F.S.(2019). Makroekonomia: Politika & Praktika. Pearson 2019. Edicioni i Fundit. Faqe 345-364)
13	Kapitulli 16- Politika Fiskale dhe Buxheti i Qeverisë - Nregejme pyetje si: A krijojnë realisht vende pune dhe rritin produktin programet e stimulimit fiskal, Akti i Rimëkëmbjes? A mund të falimentojnë një qeveri, apo të prodhojnë efekte të tjera të padëshirueshme, si p.sh inflacion më i lartë apo prodhim më i ulët ekonomik? Të njëjtat pyetje vlejné për më të mëdhenjtë, programet e vazhdueshme të qeverisë, Kujdesin Shendetesor dhe Sigurimet Shoqërore. E marrë gjerësisht, politika fiskale përfshin vendime në lidhje me shpenzimet e qeverisë dhe tatimin. Në këtë kapitull, së pari shqyrtojmë marrëdhëniet ndërmjet qeverisë, buxheti dhe rritja e borxhit të qeverisë. Pastaj ne shikojmë në afat të gjatë dhe të shkurtër efektet ekonomike të deficiteve buxhetore, shkurtimeve të taksave dhe rritja e shpenzimeve qeveritare. (Mishkin. F.S.(2019). Makroekonomia: Politika & Praktika. Pearson 2019. Edicioni i Fundit. Faqe 396-420)
14	Kapitulli 20 - Tregu i Punës, Punësimi dhe Papunësia - Tregu i punës përcakton pagat tona, aftësinë tonë për të gjetur punë dhe kohën që kemi për kohën e lirë. Ekonomistët studiojnë tregun e punës për t'iu përgjigjur pyetjeve të rëndësishme si: Pse pjesëmarrjet e fuqisë punëtore të femrat janë rritur kaq shumë? Pse normat e papunësisë në Evropë janë zakonisht më të larta se në Shtetet e Bashkuara? Pse një arsim universitar sot gjeneron fitime më të larta se dikur? Pse është rritur kaq shumë pabarazia e të ardhurave vitet e fundit? Ky kapitull fillon me një vështrim të përgjithshëm në tregun e punës në SHBA gjatë gjysmëshekullit të fundit. Më pas zhvillon një model të ofertës dhe kërkesës së tregut të punës dhe shqyrton burimet e papunësisë. Me këtë analizë, ne fillojmë t'i përgjigjemi shumë prej tyre pyetjet e parashtruara më parë.(Mishkin. F.S.(2019). Makroekonomia: Politika & Praktika. Pearson 2019. Edicioni i Fundit. Faqe 514-537)
15	Prezantim Projektsh. Përsëritje.
16	Provim Final

Parakushtet	Studenti duhet të frekuentojë lëndën në masën minimale prej 75%.
Literatura	• Mishkin. F.S. (2019). Macroeconomics: Policy & Practice. Pearson 2019. Latest Edition
Referenca të tjera	• Basics of Macroeconomics. 9th edition. Pearson 2020. Robin Bade and Michel Parkin
Rezultatet e Lëndës dhe Kompetencat	
1	Shpjegoni rolin e mungesës, specializimit, kostos oportune dhe analizës kosto/përfitim në ekonomi vendimmarrje.
2	Identifikoni përcaktuesit e ofertës dhe kërkesës; demonstrojnë ndikimin e ndryshimeve në të dy tregjet lakoret e ofertës dhe të kërkesës mbi çmimin dhe produktin ekuilibër.
3	Përcaktoni dhe matni të ardhurat kombëtare dhe normat e papunësisë dhe inflacionit.
4	Identifikoni fazat e ciklit të biznesit dhe problemet e shkaktuara nga luhatjet ciklike në Ekonomia e tregut.
5	Përcaktoni paranë dhe ofertën e parasë; të përshkruajë procesin e krijimit të parasë nga banka sistemi dhe roli i bankës qendrore.
6	Ndërtoni modelin e kërkesës agregate dhe ofertës agregate të makroekonomisë dhe përdorni atë për të ilustruar problemet makroekonomike dhe zgjidhjet e mundshme të politikës monetare dhe fiskale.
7	Shpjegoni mekanikën dhe institucionet e tregtisë ndërkombëtare dhe ndikimin e tyre në makro ekonomisë.
8	Përcaktoni rritjen ekonomike dhe identifikoni burimet e rritjes ekonomike.
9	Trajtoni çështjet, politikat, opinionet publike, pritshmëritë, ndryshimet mjedisore dhe kulturore që ndikojnë në industrinë, shoqërinë, zgjedhjet dhe gjendjen aktuale ekonomike.

Mënyra e Vlerësimit të Lëndës			
Notat e Ndërmjetme	Sasia	Përqindja	
Gjysmë finale	1	30	
Kuize	0	0	
Projekte	1	30	
Projekte semestrale	0	0	
Punë laborator	0	0	
Pjesëmarrja në mësim	0	0	
Kontributi i notave të ndërmjetme mbi vlerësimin final			60
Kontributi i provimit final mbi vlerësimin final			40
Total			100
Ngarkesa ECTS (Në Bazë të Ngarkesës së Studentit)			
Aktivitetet	Sasia	Kohëzgjatja (orë)	Ngarkesa Totale (orë)
Kohëzgjatja e kursit (Duke përfshirë edhe javën e provimeve : 16x Orët totale të kursit)	16	4	64
Orët e studimit jashtë klase (Parapërgatitje, Praktika etj)	14	2	28
Detyra	1	10	10
Gjysmë finale	1	10	10
Provimi final	1	13	13
Të tjera	0	0	0
Ngarkesa totale e orëve			125
Ngarkesa totale e orëve / 25 (orë)			5.00
ECTS			5.00